

Tampereen ammattikorkeakoulu
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Kehittämishanke

Kun maailma ei riitä Sosiaalinen media opetuksessa -seminaari

Lehtonen, Mikko
Mattila, Timo
Rautalin, Minna

Työn ohjaaja Marjatta Myllylä
Tampere 2010

Tampereen ammattikorkeakoulu
Ammatillinen opettajakorkeakoulu
Opettajankoulutuksen kehittämishanke

Lehtonen, Mikko; Mattila, Timo; Rautalin, Minna
Kun maailma ei riitä. Sosiaalinen media opetuksessa -seminaari
16 sivua + 7 liitesivua
Lokakuu 2009
Työn ohjaaja yliopettaja Marjatta Myllylä

TIIVISTELMÄ

Kehittämishankkeen tavoitteena oli tuoda esille sosiaalisen median eri kanavia ja niiden mahdollisuuksia opetuksen tukena. Kehittämishankkeessa suunniteltiin, toteutettiin ja markkinoitiin opetustyössä toimiville ja muille kiinnostuneille aihetta käsittelevä seminaari. Kehittämishanke oli luonteeltaan projektimainen ja huipentui seminaaripäivään Huittisissa Kuninkaisten koulutus- ja kulttuurikeskuksen Risto Rytin salissa 30.9.2009.

Seminaarin suunnittelu aloitettiin alkuvuodesta 2009, jolloin hahmoteltiin seminaarin sisältö, kohderyhmä, ajankohta ja paikka, kehittämishankkeeseen osallistujien vastuualueet sekä alustava tiedotus- ja markkinointisuunnitelma. Seminaarin ohjelma tarkentui kevään mittaan ja sai lopullisen muotonsa kesän aikana. Suurimmat markkinointi- ja tiedotusponnistukset tehtiin loppukesästä ja alkusyksystä. Markkinointikanavina käytettiin muun muassa maakunnallista ja paikallista lehdistöä, sähköpostilistoja ja sosiaalisen median eri kanavia.

Seminaariin osallistui kaikkiaan n. 260 henkilöä. Paikalla oli sekä opettajia, opiskelijoita, eri kehittämisorganisaatioiden edustajia että yleisesti seminaarin aihepiiristä kiinnostuneita. Osallistujille jaetun palautelomakkeen täytti kaikkiaan 80 osallistujaa. Palautteessa seminaari sai yleisarvosanakseen 4,2 asteikolla yhdestä (erittäin heikko) viiteen (erittäin hyvä). Seminaarista saatu hyöty määritettiin samalla asteikolla 3,7 arvoiseksi. Kiitosta saivat erityisesti monipuolinen ohjelma ja käytännön esimerkit.

Sosiaalinen media on noussut merkittäväksi opetuksen välineeksi. On tärkeää, että opettajat pysyvät mukana kehityksessä ja osaavat hyödyntää työssään sosiaalisen median eri kanavia. Koulutuksen ja tiedon tarve uusista oppimisympäristöistä tuli selkeästi esille osallistujilta saadussa palautteessa. Myös jatkossa on tilausta vastaavallisille seminaareille ja koulutustilaisuuksille.

Avainsanat: sosiaalinen media, verkko-opetus, oppimisympäristö

Sisällysluettelo

1 Johdanto	4
1.1 Sosiaalinen media – mitä se on?	4
1.2 Sosiaalinen media opetuksessa: pedagogisia lähtökohtia	4
1.3 Sosiaalisen median välineet, kanavat ja palvelut	5
2 Kehittämishankkeen tausta ja tavoitteet.....	6
3 Tapahtuman järjestäminen prosessina.....	7
3.1 Seminaarin sisältö ja kohderyhmä	7
3.2 Käytännön järjestelyt	7
3.3 Tiedotus ja markkinointi	8
4 Seminaaripäivän kokemuksia ja palautetta	9
4.1 Seminaaripäivän kulku.....	9
4.2 Seminaarin osallistujilta saatu palaute	11
5 Oppimiskokemukset ja kehittämishaasteet	14
Lähteet.....	16
Liitteet	17
Liite 1: Esimerkkejä sosiaalisen median kanavista.....	17
Liite 2: Seminaarikutsu	20
Liite 3: Seminaarista julkaistu lehtiartikkeli	21
Liite 4: Seminaarin palautelomake	22

1 Johdanto

Median uudet muodot ovat levinneet viime vuosina vauhdilla. Yhä useampi lapsi, nuori ja aikuinen työskentelee, opiskelee, harrastaa ja hoitaa ihmissuhteitaan verkon välityksellä, ajasta ja paikasta riippumatta. Myös opetuksessa on tarkoituksenmukaista käyttää niitä kanavia, jotka ovat oppijoille luontevia. Toisaalta kaikkea opetusta ei ole järkevää tai edes mahdollista siirtää verkossa tapahtuvaksi. Tulevaisuudessa uusien medioiden mahdollisuudet lisääntyvät, samoin kuin niiden monipuoliset käyttötavat opetuksen tukena.

1.1 Sosiaalinen media – mitä se on?

Kalliala ja Toikkanen (2009) määrittelevät sosiaalisen median prosessiksi, jossa yksilöt ja ryhmät rakentavat yhteisiä merkityksiä sisältöjen, yhteisöjen ja verkkoteknologioiden avulla. Sosiaalisessa mediassa sekoittuvat tiedon käyttäminen ja sen tuottaminen, ja tuloksena on usein harrastuksen pohjalta ammattilaistason tuotantoja. (Kalliala & Toikkanen 2009, 18.) Sosiaalinen media korostaa avointa kommunikointia, päätösvalan hajauttamista sekä tiedon vapaata jakamista ja uudelleen käyttöä (Multisilta 2009).

Sosiaalisen median hyvinä puolina voidaan nähdä muun muassa ihmisissä olevien voimavarojen yhdistämisen monet mahdollisuudet, tiedon nopea saaminen ja ajankäytön järjeistäminen, vertaistuen helppo löydettävyys sekä matkustamisen väheneminen (Rongas 2008). Verkossa opiskellen voidaan kopioida muilta ja oppia sen avulla (Multisilta 2009).

Suurimmat ongelmat ja varjopuolet liittyvät tietoturvaan ja sosiaalista mediaa hyödyntävien omaan harkintakyvyttömyyteen. Esimerkiksi netissä liikkuva raha houkuttelee ammattirikollisia, joihin kaikkien siellä liikkujien tulee suhtautua vakavasti. Kalliala ja Toikkanen (2009) antavat kirjassaan Sosiaalinen media opetuksessa ohjeita oppijoille ja opettajille: suojele omaa identiteettiäsi, pidä tärkeät tunnukset suojassa äläkä viivy netissä riskialttiissa paikoissa. (Toikkanen & Kalliala 2009, 125.)

1.2 Sosiaalinen media opetuksessa: pedagogisia lähtökohtia

Sosiaalinen media ja sen käyttö opetuksessa tuo mukanaan monia haasteita. Opettajan on seurattava nopeasti edistyvää teknologian kehitystä ja oltava selvillä siitä, mitä

sosiaalisen median kanavia ja välineitä lapset, nuoret ja aikuiset käyttävät. Pedagoginen osaaminen verkossa on oma osa-alueensa ja moni asia on tehtävä yrityksen ja erehdyksen kautta; sosiaalisen median kanavat ovat niin uusia, että valmiita ratkaisuja on vaikea löytää.

Yksi lähtökohta verkkopedagogiikan käytölle on opettaa opiskelijoita selviytymään tulevaisuuden yhteiskunnassa. Yhteisöllinen opetus tai oppiminen tarkoittaa sitä, että opettaja oppii yhdenvertaisesti opiskelijoidensa kanssa. Opettaja on oppimisen asiantuntija, joka auttaa opiskelijoita saavuttamaan parhaan mahdollisen tuloksen oppimisprosessissa. (Kalliala & Toikkanen 2009, 13.) Opettajan roolina on organisoida opetus- ja oppimisympäristö, joka edistää oppimista (Tella, Vahtivuori, Vuorento, Wager & Oksanen 2001, 230-232).

Sosiaalisen median käyttö tukee konstruktivistista oppimiskäsitystä eli oppija tuo oppimistilanteeseen mukanaan kaikki aiemmin oppimansa tiedot ja taidot. Erityisesti sosiaalisessa mediassa korostuu sosiokonstruktivisuus, jossa vuorovaikutus on tärkeä osa oppimisprosessia. Myös tutkiva oppiminen näyttäytyy osana sosiaalisen median hyödyntämistä: oppijat määrittelevät tutkimusongelman, josta rakentavat yhteisöllisesti oppimisprosessinsa lopputuloksen. (Kalliala & Toikkanen 2009, 14-15.)

1.3 Sosiaalisen median välineet, kanavat ja palvelut

Sosiaalisen median välineiden käyttö ja medioiden kehittyminen perustuvat suuriin käyttäjämääriin. Käyttäjät toimivat usein sisällön tuottajina. Keskeistä on vuorovaikutteisuus, esimerkiksi kommentointi, arviointijärjestelmät ja äänestäminen. (Multisilta 2009.)

Tällä hetkellä tunnetuimpia ja käytetyimpiä sosiaalisen median kanavia niin työssä kuin vapaa-ajallakin ovat blogit, wikit ja Facebook. Uusia palveluja kehitetään jatkuvasti, mutta vain osa jää elämään pidempään. Osa kanavista sopii paremmin oppimisympäristöksi, toiset taas houkuttavat enemmän vapaa-aikana. Liitteessä 1 on tarkemmin esitelty muutamia keskeisiä sosiaalisen median kanavia.

2 Kehittämishankkeen tausta ja tavoitteet

Kehittämishankkeen idea syntyi Tampereen ammatillisessa opettajakorkeakoulussa vuonna 2008 aloittaneessa verkkoryhmässä toimineen Valopäät-pienryhmän opintojen edetessä näkökulman 2, Opettaja luotsina, käynnistymiseen tammikuussa 2009. Samaan aikaan Satakunnan ammattikorkeakoulun opettajilla oli mahdollisuus osallistua omalla työpaikallaan sosiaalisen median hyödyntämistä käsittelevään koulutukseen, joka osaltaan sysäsi kehittämishankkeen toteutusta konkreettisemmalle tasolle.

Kehittämishankkeen tavoitteena oli tuoda esille niitä mahdollisuuksia ja haasteita, joita sosiaalinen media tarjoaa opetustyöhön. Tarkoituksena oli seminaarin välityksellä jakaa tietoa sosiaalisesta mediasta ja sen eri muodoista oppimisen tukena. Seminaarin ohjelma haluttiin jakaa aiheen käytännöllisen luonteen vuoksi kahteen osaan: luentomaiseen aamupäivään ja workshop-tyyppiseen iltapäivään.

3 Tapahtuman järjestäminen prosessina

3.1 Seminaarin sisältö ja kohderyhmä

Seminaarin kokoavaksi teemaksi valittiin 'Sosiaalinen media opetuksessa'. Sen alle ryhdyttiin kokoamaan alaotsikoita ja aihealueita, jotka liittyivät keskeisesti päätteeseen.

Seminaarin pääkohderyhmäksi valittiin opetustyössä Satakunnan alueella ja lähimaa-kunnissa toimivat. Lisäksi seminaarista päätettiin tiedottaa opettajaksi opiskelevia Tampereen ammattikorkeakoulun sisäisen tiedotuksen avulla. Seminaari järjestettiin lopulta kaikille avoimena tilaisuutena.

3.2 Käytännön järjestelyt

Seminaarin järjestelyt käynnistettiin tammikuun 2009 lopulla. Tällöin päätettiin pääpiirteissään seminaarin sisällöstä, kohderyhmästä sekä seminaaripäivästä ja – paikasta. Samalla varattiin tarvittavat tilat ja sovittiin työnjaosta käytännön järjestelyis-sä. Lisäksi pohdittiin jo alustavasti seminaarin tiedotusta ja markkinointia.

Seminaaripaikaksi valittiin Risto Ryti –sali Kuninkaisten kulttuuri- ja koulutuskeskuk- sessa Huittisissa osoitteessa Risto Rytin katu 70. Huittinen sijaitsee kolmen maakunnan rajalla ja sinne on helppo tulla sekä omalla autolla että linja-autolla. Risto Ryti –sali on n. 420-paikkainen auditorio ja sen yhteydessä toimii kaksi oppilaitosta, Huittisten ammatti- ja yrittäjäopisto sekä Satakunnan ammattikorkeakoulun Huittisten toimipiste.

Osaan luennoitsijoista ja workshopien vetäjistä oltiin yhteydessä helmi-maaliskuun 2009 aikana, osaan saatiin yhteys ITK-päivillä Hämeenlinnassa huhtikuun 2009 lopussa. Lopullisen muotonsa seminaariohjelma sai kesän 2009 aikana, jolloin myös viimeisteltiin seminaarikutsu (liite 2). Samassa yhteydessä seminaarin Sosiaalinen media opetuksessa –teeman rinnalle nostettiin kuvaavaksi yläotsikoksi 'Kun maailma ei riitä'.

Seminaari päätettiin järjestää osallistujille maksuttomana. Huittisten kaupunki lupautui tarjoamaan seminaarille tilat ja ruokailu sovittiin järjestettäväksi omakustanteisesti koulutus- ja kulttuurikeskuksen Fazer Amica –ravintolassa.

Seminaarin käytännön järjestelyjen etenemisen seuraamiseksi blogi osoitteeseen www.blogspot.com. Kehittämishankkeeseen osallistujat sitoutuivat kaikki kirjoittamaan blogiin järjestelyjen etenemisestä. Blogi toimi lähinnä järjestäjien omana muistiinpanopaikkana. Välillä kokoonnuttiin myös kasvokkain suunnittelemaan seminaariohjelmaa ja käytännön järjestelyjä.

3.3 Tiedotus ja markkinointi

Seminaarin tiedotus ja markkinointi käynnistettiin rinnakkain seminaariohjelman sisällön muotoutumisen kanssa. Kun seminaarikutsu saatiin viimeisteltyä lopulliseen muotoonsa, lähetettiin se sähköisenä Satakunnan alueella opetustyössä toimiville. Tilaisuudesta tiedotettiin myös Facebookissa (www.facebook.com) ja nk. Sometuyhteisön (www.sometu.fi) keskuudessa. Järjestäjät käyttivät markkinoinnissa hyväksi myös omia henkilökohtaisia tiedotuskanaviaan.

Seminaarista lähetettiin tiedotteita sekä maakunnalliselle että paikalliselle lehdistölle. Satakunnan kansassa kirjoitettiin juuri ennen seminaaria laajempi artikkeli sosiaalisesta medista, missä tuotiin näkyvästi esille myös Kun maailma ei riitä –seminaari. Paikallislehdetkin tarttuvat innokkaasti aiheeseen. Paikan päällä seminaarissa oli mukana Lauttakylä-lehden toimittaja. Liitteenä 3 on Lauttakylä-lehdessä 22.9.2009 julkaistu lehtiartikkeli.

4 Seminaaripäivän kokemuksia ja palautetta

4.1 Seminaaripäivän kulku

Seminaariin ilmoittautui ennakkoon n. 130 henkilöä, mutta Risto Ryti –sali täyttyi yli odotusten. Osallistujalistaan nimensä kirjasi 180 henkilöä, mutta kaiken kaikkiaan paikalla oli lähes 300 osallistujaa.

Kuvio 1: Risto Ryti –sali oli täynnä sosiaalisesta mediasta kiinnostuneita kuulijoita

Aamupäivän luento-osuus sujui seminaariohjelman mukaisesti mukaan Risto Ryti –salissa luentojen pysyessä aikataulussaan. Tekniikka toimi hyvin lukuun ottamatta pientä taukoa Second Life –esityksessä.

Kuvio 2: Timo Mattila avasi seminaarin

Kuvio 3: Jari Multisilta oli yksi seminaarin pääpuhujista

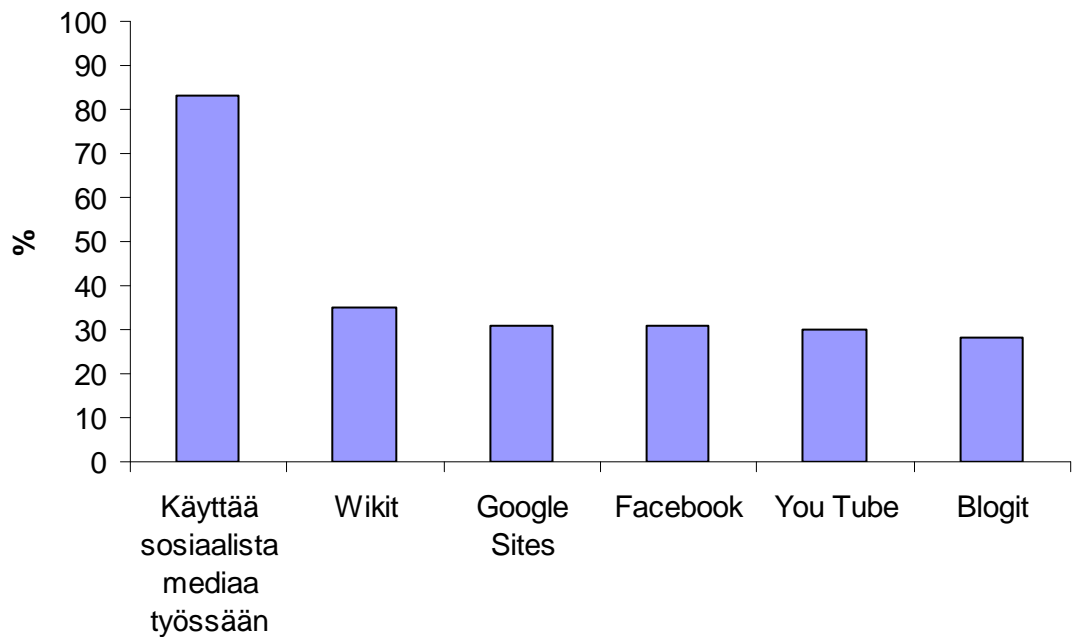
Iltapäivän työpajat pidettiin neljässä eri luokassa kahdessa eri kerroksessa. Luokat täyttyivät kiinnostuneista kuulijoista ja oppijoista. Hiukan hämmennystä aiheuttivat ammattikorkeakoulun väärässä ajassa olleet kellot, joiden vuoksi muutama myöhästyi hieman haluamastaan työpajasta.

Kuvio 4: Tutkija Tarmo Toikkanen ohjasi workshop-osallistujia LeMill-ympäristöön

4.2 Seminaarin osallistujilta saatu palaute

Osallistujille jaettiin kaksipuolinen palautelomake (liite 4), joita palautui täytettynä takaisin järjestäjille 80 kappaletta. Vastaaajista 83 % käyttää sosiaalista mediaa työssään. Suosituimpia kanavia olivat wikit (35 %), Google Sites (31 %), Facebook (31 %), YouTube (30 %) ja blogit (28 %). Vapaa-aikana sosiaalisen median käyttö on todella runsasta: 91 % ilmoitti käyttävänsä tällöin jotakin sosiaalisen median kanavaa. Käytössä olivat samat kanavat kuin työaikanakin: YouTube (73 %), Facebook (69 %), Google Sites (45 %), wikit (43 %) ja blogit (33 %). Vapaa-aikana käytössä oli laajemmin myös muita sosiaalisen median kanavia, kuten IRC-Galleria (20 %) ja MySpace (14 %).

Kuvio 5: Seminaarin palautteen antajien (N=80) sosiaalisen median käyttö työssään

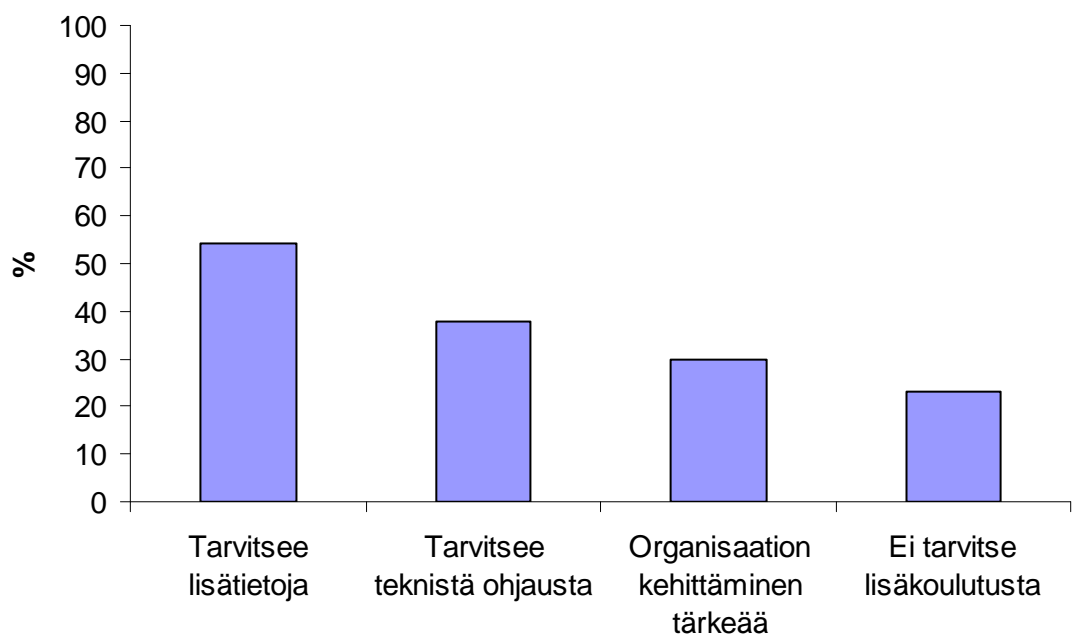
Palautteen antajat antoivat seminaarille yleisarvosanaksi 4,2 asteikolla yhdestä (erittäin heikko) viiteen (erittäin hyvä). Seminaarista saatu hyöty määritettiin samalla asteikolla 3,7 arvoiseksi. Seminaaripäivän parhaaksi anniksi mainittiin useissa palautteissa seuraavia asioita (suluissa palautteiden määrä, N=80):

- hyvä kokonaisuus ja monipuolisuus (11)
- Jari Multisillan luento (11)
- hyvät käytännön esimerkit (6)
- työpajat (6)
- sosiaalisen median eri kanavien esittely (5)
- ideoiden saaminen omaan työhön (5)
- Second Life –luento (4)
- asiastaan innostuneet luennoitsijat (4)

Positiivisina asioina palautteessa mainittiin myös seminaariin hyvin sopivat tilat, esiintyjien asiantuntijuus ja seminaarin maksuttomuus. Sen sijaan Second Life –luento aidossa ympäristössä Ruotsista käsin esitettynä ei tyydyttänyt kaikkia: palautteessa harmiteltiin äänen huonoa laatua, esityksessä tapahtunutta pientä katkosta sekä luennoitsijan liian nopeaa puhetapaa, mikä aiheutti vaikeuksia luennon seuraamiseen.

Myös työpajoista myöhästyminen osan ammattikorkeakoulun kellojen ollessa väärissä ajoissa harmitti muutamia.

Saadun palautteen perusteella opettajilla näyttäisi olevan tarvetta sosiaalisen mediaan liittyvään lisäkoulutukseen. Vastaajista 54 % arveli tarvitsevansa lisätietoja sosiaalisen median hyödyntämisessä opetuksessa. Teknistä osaamista tulisi kehittää 38 %:n. Organisaation kehittämisen esimerkiksi viestinnän ja markkinoinnin keinoin näki tärkeäksi ja tarpeelliseksi 30 prosenttia vastaajista. Kaikista palautteen antajista 18 ei kokenut tarvitsevansa tällä hetkellä lisäkoulutusta aiheesta.

Kuvio 6: Seminaarin palautteen antajien (N=80) tarpeita ja näkemyksiä sosiaaliseen mediaan liittyvästä lisäkoulutuksesta

5 Oppimiskokemukset ja kehittämishaasteet

Tapahtuman järjestäminen on aina iso ponnistus. Näinkin mittavan tilaisuuden suunnittelu ja toteutus vaativat kaikilta järjestäjiltä kymmeniä työtunteja. On huolehdittava tapahtumapäivän käytännön järjestelyjen sujuvuudesta ja monista muista asioista, kuten tiedottamisesta, jaettavien materiaalien kokoamisesta ja alustajien vastaanottamisesta.

Tiedottamiseen ja markkinointiin ei voi koskaan kiinnittää liika huomiota. Henkilökohmainen kutsu tai sähköpostiviesti on hyvä tapa tavoittaa kohderyhmää. Paikallislehtien jutut ovat myös usein erinomainen kanava saada osallistujia tapahtumiin ja tilaisuuksiin: ne luetaan tarkkaan ja etenkin ilmaisjakelulehdet tulevat lähes kaikkiin talouksiin.

Kehittämishankkeelle asetettu tavoite tuoda esille sosiaalisen median mahdollisuuksia ja haasteita opetustyössä sekä jakaa tietoa sosiaalisesta ja sen eri muodoista oppimisen tukena saavutettiin hyvin. Paikalle saapunut väkimäärä yllätti positiivisesti. Seminaarille oli selvästi tilausta: yleisö oli kiinnostunutta ja osallistuvaa.

Sosiaalinen media on monelle opetustyössä toimivalle uusi työskentely-ympäristö. Kanavia ja palveluja tulee koko ajan lisää ja oman työn ohella olisi pysyttävä kehityksessä mukana. Itsensä jatkuva kehittäminen ja työn ohessa opiskelu ovat tätä päivää: etenkin näissä yhteyksissä korostuvat ajasta ja paikasta riippumattomien oppimisympäristöjen ja verkko-opetuksen hyödyntäminen.

Osallistujien antama palaute osoitti, että jatkossakin sosiaalisesta mediasta olisi tarpeen järjestää vastaavanlaisia koulutus- ja seminaaritilaisuuksia, joissa on kootusti tarjolla tietoa sosiaalisen median käytöstä opetuksen tukena. Seminaaripäivän jakaminen kahtia luento- ja toiminnalliseen osioon tuntui hyvältä ratkaisulta. Erityisesti kiiteltiin seminaarin monipuolisuutta ja käytännön esimerkkejä.

Huomiota isolle väkimäärälle suunnatussa seminaarissa tulee kiinnittää erityisesti käytännön järjestelyjen sujuvuuteen. Toisaalta kaikkeen ei voi aina varautua ennakkoon, kuten yhteyden pätkimiseen aamupäivän Second Life –alustuksen aikana. Kaiken kaikkiaan voidaan kuitenkin todeta seminaaripäivän olleen erittäin onnistuneen ja sen

herättäneen runsaasti positiivista keskustelua myös jälkikäteen sosiaalisen median eri kanavissa.

Lähteet

- Kalliala, Eija & Toikkanen, Tarmo 2009. Sosiaalinen media opetuksessa. Helsinki: Oy Finn Lectura Ab.*
- Multisilta, Jari 2009. Sosiaalinen media opetuksessa. Esitelmä. Kun maailma ei riitä. Sosiaalinen media opetuksessa –seminaari, Risto Ryti –sali 30.9.2009. Huittinen.*
- Rongas, Anne 2008. Sosiaalinen media oppimisen tukena. Opetushallitus: oppimisympäristöhankkeet. [online] [viitattu 15.10.2009]. <http://sosiaalinenmedia.googlepages.com/home>*
- Tella, Seppo, Vahtivuori, Sanna, Vuorento, Ari, Wager, Petra & Oksanen, Ulla 2001. Verkko opetuksessa – opetus verkossa. Helsinki: Edita Oyj.*

Liitteet

Liite 1: Esimerkkejä sosiaalisen median kanavista

Facebook (www.facebook.com)

Facebook on yhteisöpalvelu, joka perustettiin vuonna 2004 ja jolla on nykyisin jo yli 120 miljoonaa jäsentä. Palvelu sai alkunsa Yhdysvalloissa ja alun perin jäsenyys suunniteltiin vain opiskelijoille. Suomessa Facebook on yksi suosituimmista yhteisöistä. (Kalliala ja Toikkanen 2009, 135.)

Useilla oppilaitoksilla ja myös muutamilla yliopistoilla on omia Facebook- keskusteluryhmiä, joissa on mahdollista keskustella mm. opetukseen liittyvistä eri teemoista ja käynnissä olevista opintojaksoista.

Google Sites (sites.google.com)

Google Sites on palvelu, jossa voi rakentaa ilmaiseksi omat kotisivut. Sivut voivat olla joko yksityiset tai julkiset. Ensisijaisesti sivusto on tarkoitettu työryhmien työn avuksi, sillä sitä hyödyntäen on helppo jakaa tiedostoja tietyn ryhmän kanssa ja tiedottaa ryhmän asioista. (Kalliala ja Toikkanen 2009, 138).

Opetuksessa Google Sites –palvelua voidaan käyttää esimerkiksi tietyn opiskelijaryhmän yhteisenä tiedonkokoamispaikkana tai ryhmätöiden esittelysivuina.

Second Life (www.secondlife.com)

Second Life on virtuaalimaailma, jonne käyttäjä voi luoda oman hahmon ja liikkua esimerkiksi kävellen tai lentämällä eri puolilla maailmaa. Jokainen käyttäjä voi myös itse ilmaiseksi luoda objekteja – huonekaluja, hiustyyleja, taloja tai muita vastaavia – ja suojata ne myydäkseen niitä eteenpäin (Kalliala ja Toikkanen 2009, 144). Second Life on toiminut eräänlaisena innostajana ja alkuun panijana muille virtuaalimaailmoille. Kanava on maailmanlaajuinen: käyttäjiä on päivittäin jopa 50 000-60 000. Maailma perustettiin vuonna 2003, mutta käyttäjämäärät alkoivat nousta radikaalisti vasta vuonna 2006. Käyttäjistä n. 30 prosenttia on amerikkalaisia ja yli puolet eurooppalaisia. Käyttäjien keski-ikä on n. 35 ja yli puolet käyttäjistä on naisia. (Huvila 2009.)

Second Life palvelee hyvin koulumaailmaa: virtuaalimaailmasta löytyy yli 1000 aluetta opetuskäyttöön ja aktiivikäyttäjiä opettajia on arveltu olevan eri puolilla maailmaa viitisen tuhatta. Virtuaalimaailmassa liikkuminen on ilmaista, ja opiskelijoilla tehdyn tutkimuksen mukaan yli puolen mielestä esimerkiksi kynnys osallistua keskusteluun on Second Life –ympäristössä todellisuutta pienempi. (Huvila 2009.)

Suomen alueelta Second Lifesta löytyy EduFinland, jossa suomalaisilla on mahdollisuus päästä kokeilemaan virtuaalisen maailman mahdollisuuksia opetuskäytössä. Tälle alueelle on keskittynyt suomalaisia oppilaitoksia ja ideana on tehostaa yhteistyötä eri oppilaitosten välillä sekä tarjota mahdollisuus esimerkiksi yhteisten tapahtumien järjestämiseen ja resurssien vaivattomaan jakamiseen. Edu-Finland-alueelta suomalaisilla oppilaitoksilla on mahdollisuus vuokrata maata opetus- ja tutkimustarkoitukseen. (www.edufinland.fi.)

Wikit

Wikit ovat tiettyyn aiheeseen liittyviä tiedonjako- ja tuottamissivustoja. Ne ovat kuin webbisivuja, mutta useilla lisäominaisuuksilla varustettuja: kuka tahansa voi muokata niitä ja tieto sivujen muutoksista välittyy sivujen seuraajille sähköpostitse tai syötteinä. Wikit mahdollistavat sivujen sisällön tai rakenteen muuttamisen helposti ja ne voivat sisältää tekstiä, kuvia ja videota. Wikeille on luonteenomaista keskeneräisyys. (Muukkonen 2009.)

Opetuksessa wikejä voidaan hyödyntää esimerkiksi yhteisen sisällön tuottamiseen, muistiinpanojen tekemiseen ja muokkaamiseen ja erilaisten töiden dokumentointiin (Muukkonen 2009).

Blogit

Blogilla tarkoitetaan yhden tai useamman kirjoittajan verkkosivua tai -sivustoa, jonka kautta voidaan julkaista omia kirjoituksia verkossa. Blogin lukijat voivat kommentoida blogin sisältöjä ja blogiin voi lisätä tekstin lisäksi kuvia, videokuvaa tai ääntä. (Muukkonen 2009.)

Blogit alkoivat yleistyä 2000-luvun alussa. Opetuksessa blogia voi käyttää esimerkiksi tiedon jakamiseen, oman oppimisen reflektointiin, opiskeluprojektin dokumentointiin,

argumentoinnin harjoitteluun sekä palautteen ja kommenttien antamiseen. (Muukkonen 2009.)

Lähteet

- EduFinland. [www-sivu]. [viitattu 12.10.2009] Saatavissa: <http://edufinland.fi/>*
- Huvila, Isto 2009. Second Lifen mahdollisuudet opetuksessa. Esitelmä. Kun maailma ei riitä. Sosiaalinen media opetuksessa –seminaari, Risto Ryti –sali 30.9.2009. Huittinen.*
- Muukkonen, Joanna 2009. Blogit, wikit ja LeMill oppimisen tukena. Esitelmä. Kun maailma ei riitä. Sosiaalinen media opetuksessa –seminaari, Risto Ryti –sali 30.9.2009. Huittinen.*

Liite 2: Seminaarikutsu

	Kun maailma ei riitä Sosiaalinen media opetuksessa
	Ke 30.9.2009, klo 9.00-14.30 Risto Rytin sali Kuninkalsten koulutus- ja kulttuurikeskus, Huittinen
	OHJELMA klo 9.00-9.15 Järjestäjien tervehdykset Minna Rautalin, Timo Mattila ja Mikko Lehtonen 9.15-10.00 Sosiaalinen media -opetuksessa Professori Jari Mäkelä, Nokia Innovation Center 10.00-10.30 Second Lifen mahdollisuudet opetuksessa Tutkija Isto Huuhtu, Åbo Akademi 10.30-10.50 Kahvitauko
	10.50-12.00 Blogit, wikit ja LeMill oppimisen tukana Projektitutkija Joanna Muukkonen, Tampereen yliopisto Tutkija Palmi Tarmo Tolkonen, Taideyliopiston korkeakoulu 12.00-13.00 Lounas 13.00-14.30 WORKSHOPIT (2*30 min)
	Second Lifen mahdollisuudet ja haasteet oppimisympäristöllä Lehtori Heidi Varpaslahti, SAMK Voiko "raamattirjunta" oppia? Koulutusummitaja Marika Pöyri, SAMK Palit ja niiden hyödyntäminen opetuksessa Tutkija Henri Ketamo, SAMK
	LeMill-oppimisympäristö ja sen monipuoliset mahdollisuudet opetuksessa Projektitutkija Joanna Muukkonen, Tampereen yliopisto Tutkija Palmi Tarmo Tolkonen, Taideyliopiston korkeakoulu Tilaisuus on maksuton. Rukoukseen ja kehittämiseen on mahdollisuus osallistua omakustanteleesä Kuninkalsten kulttuuri- ja koulutuskeskuksen Fazer-Amyca Ravintolassa.
Tervetuloa!	Tilaisuuden järjestävät Minna Rautalin, Timo Mattila ja Mikko Lehtonen opettajapainotuksella loppuyönä. Pääsääntöryhtymänä on opetustyössä toimivat Yhteistyössä Ilmoittautumiset 25.8. mennessä mikko.lehtonen@samk.fi, 044 710 8381 tai timo.mattila@samk.fi samk

Liite 3: Seminaarista julkaistu lehtiartikkeli

Tiistaina 22. syyskuuta 2009

LAUTTAKYLÄ

Huittisissa mietitään sosiaalista mediaa opetuksessa

Miten voi oppia Facebookissa, Second Lifessa tai Twitterissä?

Sosiaalista mediaa hyödynnetään jo kiihtyvällä tahdilla opetuskäytössä. Kun tämä maailma tai tavallinen luentosalali ei enää riitä, voi siirtyä toiseen maailmaan oppimaan.

Huittisissa 30.9. järjestettävä Kun maailma ei riitä - sosiaalinen media opetuksessa -seminaari perehdyttää opetushenkilökuntaa sosiaaliseen mediaan ja sen hyödyntämiseen opetuskäytössä.

Yhteisöpalveluiden viehätysvoimaa

Seminaari sopii myös niille, jotka ovat kiinnostuneet sosiaalisesta mediasta ilmiönä. Seminaari antaa kattavan kuvan web 2.0 -maailmasta, jonka käyttäjinä ovat miljoonat tai jopa miljardit ihmiset ympäri maailmaa.

Seminaarin järjestää Satakunnan ammattikorkeakoulun Huittisten toimipiste. Seminaarin sisältö painottuu tämän hetken suosituimpiin yhteisöpalveluihin ja niiden viehätysvoimaan. Keskiössä ovat muun muassa Facebook, Second Life, Twitter sekä eri blogi- ja wikisovellukset.

Toikkanen, Huvila ja Multisilta äänessä

Huittisissa alustavat muun muassa tutkijat Tarmo Toikkanen Taideteollisesta korkeakoulusta sekä Isto Huvila Åbo Akademista Toikkanen on yksi sosiaalisen median opetuskäytön edelläkävijöistä Suomessa. Hän on ollut muun muassa kirjoittamassa tänä vuonna julkaistua Sosiaalinen media opetuksessa -teosta. Huvila on yksi johtavista Second Life opetuskäytössä

–asiantuntijoista.

Seminaarissa puhuu lisäksi multimedian professori Jari Multisilta Tampereen yliopistossa. Hän työskentelee myös Nokia Research Centerissä. Tällä hetkellä Multisilta tutkii multimedian sovelluksia, etäopetusta ja mobiilin Internetin teknologioita.

Kun maailma ei riitä - sosiaalinen media opetuksessa -seminaari Kuninkaisten koulutus- ja kulttuurikeskuksen Risto Ryti -salissa 30.9. kello 9-14.30.

Samk Huittisilla jo oma saari Second life -virtuaalimaailmassa

Satakunnan Ammattikorkeakoulun Huittisten toimipiste hyödyntää jo omassa opetuksessaan sosiaalista mediaa. Toimipisteellä on esimerkiksi oma saari Second Life -virtuaalimaailmassa. Saarella on järjestetty muun muassa luentoja sekä opiskelijoille että opettajille.

Lisäksi Huittisissa on menossa kokeilu Facebookin hyödyntämisestä opetuksessa. Verkkoyhteisö Facebookin avulla pyritään parantamaan oikeustradenomiopiskelijaryhmän keskinäistä yhteydenpitoa sekä edesauttamaan opiskelijakontaktien syntymistä.

Yhteisöpalveluksi kokeilussa valittiin Facebook, koska se on saavuttanut suuren suosion Suomessa ja näin oli mahdollista olettaa, että suurin osa opiskelijoista oli jo tämän verkkopalvelun käyttäjiä.

▶ KU

Ra
f

Or
ni
o
ole

M
M
suk
Siun

Maa
yhte

Varsina
nan m
koontu
Yhte
riöille t
mintae
ta. Sata
hätyytt
voimalk
Muitt
maatak
yliopis

Liite 4: Seminaarin palautelomake**Kun maailma ei riitä****30.9.2009**

Pyydämme Teitä ystävällisesti täyttämään tämän lomakkeen ja palauttamaan sen luennoitsijalle.

1. Käytättekö sosiaalisen median kanavia työssänne?

kyllä en

Jos käytät, niin mitä kanavia?

☐ Blogit	☐ YouTube
☐ Facebook	☐ Twitter
☐ MySpace	☐ Wikit
☐ IRC-Galleria	☐ Google Sites
☐ LinkedIn	☐ Flickr
☐ Second Life	☐ Slideshare
☐ Muita, mitä? _____	

2. Käytättekö sosiaalisen median kanavia vapaa-aikananne?

kyllä en

Jos käytät, niin mitä kanavia?

☐ Blogit	☐ YouTube
☐ Facebook	☐ Twitter
☐ MySpace	☐ Wikit
☐ IRC-Galleria	☐ Google Sites
☐ LinkedIn	☐ Flickr
☐ Second Life	☐ Slideshare
☐ Muita, mitä? _____	

Ympyröikää arvosana, joka mielestänne parhaiten vastaa kuhunkin kysymykseen.

3. Yleisarvio seminaarista	erittäin hyvä			erittäin heikko	
Seminaarin sisältö	5	4	3	2	1
Seminaarin käytännön toteutus	5	4	3	2	1
Jaettu materiaali	5	4	3	2	1
Seminaarin kesto	5	4	3	2	1
Esitysten pituudet	5	4	3	2	1
4. Saavutin itselle asettamani tavoitteet	5	4	3	2	1
5. Seminaarista saamani hyöty	5	4	3	2	1

6. Yleisarviot esiintyjistä

Aamupäivän esiintyjät					
Asiantuntemus	5	4	3	2	1
Esitystapa	5	4	3	2	1
Workshopien esiintyjät					
Asiantuntemus	5	4	3	2	1
Esitystapa	5	4	3	2	1

7. Ruusuja ja risuja esiintyjille

8. Miten arvioisitte koulutustiloja ja käytännön järjestelyjä?

Opasteet	5	4	3	2	1
Tilojen toimivuus ja viihtyvyys	5	4	3	2	1
Asiakaspalvelu	5	4	3	2	1

9. Mikä oli mielestänne seminaaripäivän parasta antia?

10. Kehittämisiäideoita

11. Sosiaaliseen mediaan liittyvä lisäkoulutuksen tarve

- organisaation kehittäminen (esim. viestintä, markkinointi yms.)
- hyödyntäminen opetuksessa/ koulutuksessa
- tekninen osaaminen
- muu, mikä? _____

Yhteistiedot (vapaaehtoinen)

Nimi:

Yritys ja osoite:

Puhelin:

Fax:

E-mail:

Minulle saa lähettää tietoa kursseista sähköpostitse kyllä ei
 ___ / ___ 2009 _____

Päiväys

Allekirjoitus

Kiitos palautteestanne!